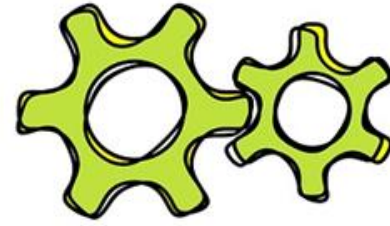

Idea

To do

Doing

Done

**Monialaista oppimiskokonaisuutta
suunnittelemaan**

POMM1130

2023

Projektin työmäärän mitoituksesta

- 3 op: Projektiin kuuluvat yhteiset tapaamiset kaikkien mukanaolijoiden kesken sekä työskentely koululla on mitoitukseltaan noin 2 op. Projektin suunnitteluun ja arviointiin (sis. toteutuksen ja oman oppimisen arviointiin) käytetään n. 27 tuntia (1 op).
- 2 op: Verkko-oppimateriaalin (sis. ilmiöiden taustatutkimuksen ja eT-treenauksen) tuottamiseen käytetään vähintään 54 tuntia (2 op).
 - Työmäärää kasvatetaan tarpeen/ tehtävien opintopisteiden mukaan mm. erilaisella syötetyöskentelyllä, ohjaustapaamisilla ja toiminnan reflektoinnilla ja syventämisellä, verkkomateriaalien laajentamisella jne.

Mitä asioita huomioin,
kun lähdän suunnittelemaan
oppimiskokonaisuutta,
oppituntia, opetustuokiota jne.?

Mitä asioita haluan korostaa?

Mitä asioita pyrin välttämään?

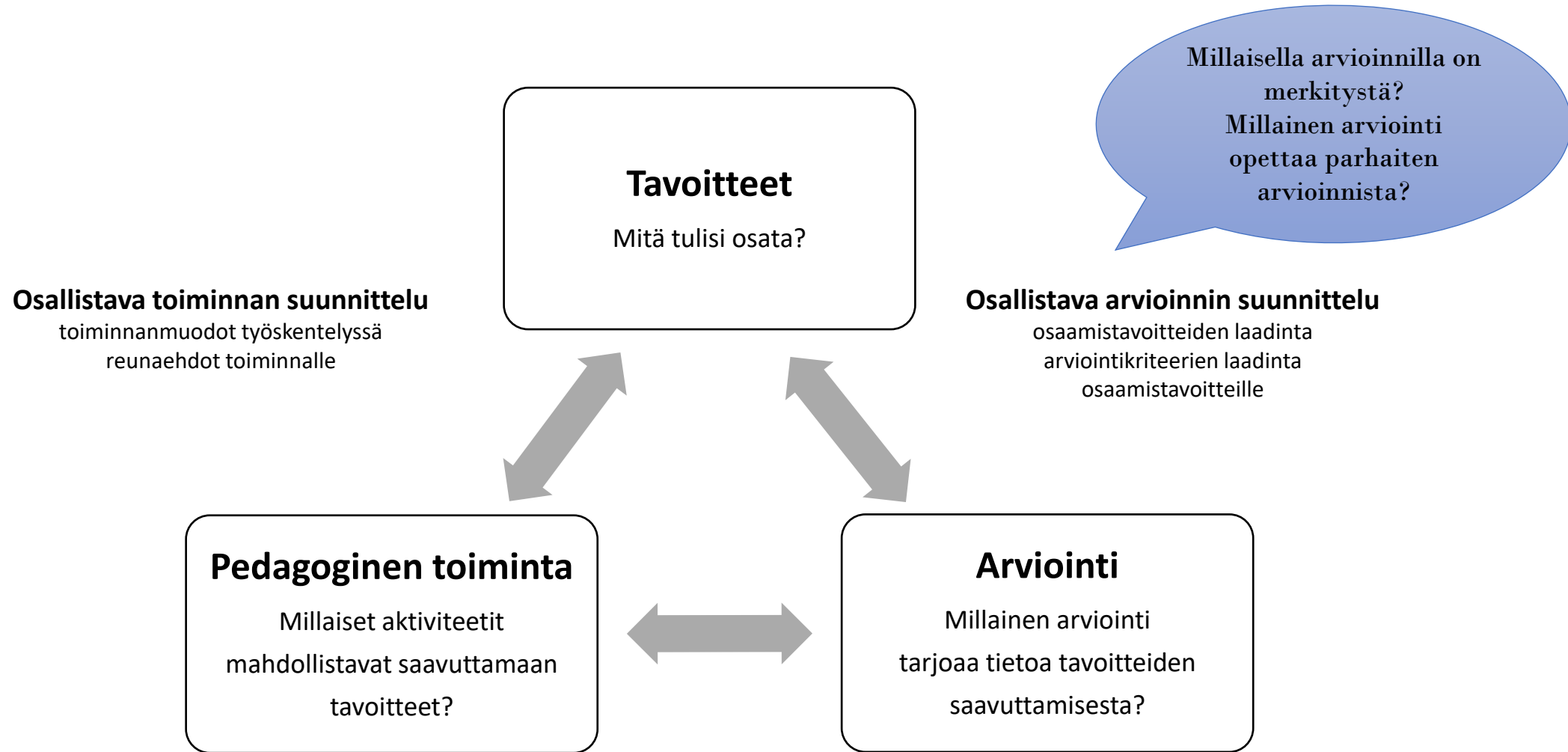
Shulmanin (esim. 1987) mukaan opettajan opetuksessaan tarvitsema tieto jakaantuu seitsemään kategoriaan:

1. sisältötietoon
2. yleiseen pedagogiseen tietoon
3. opetussuunnitelmalliseen tietoon
4. pedagogiseen sisältötietoon
5. tietoon oppijoista ja heidän ominaisuuksistaan
6. tietoon koulutuksellisista konteksteista
7. tietoon koulutukseen päämääristä, tarkoituksesta, arvoista sekä niiden filosofisista ja historiallisista perusteista.

Pedagoginen sisältötieto (*pedagogical content knowledge*)

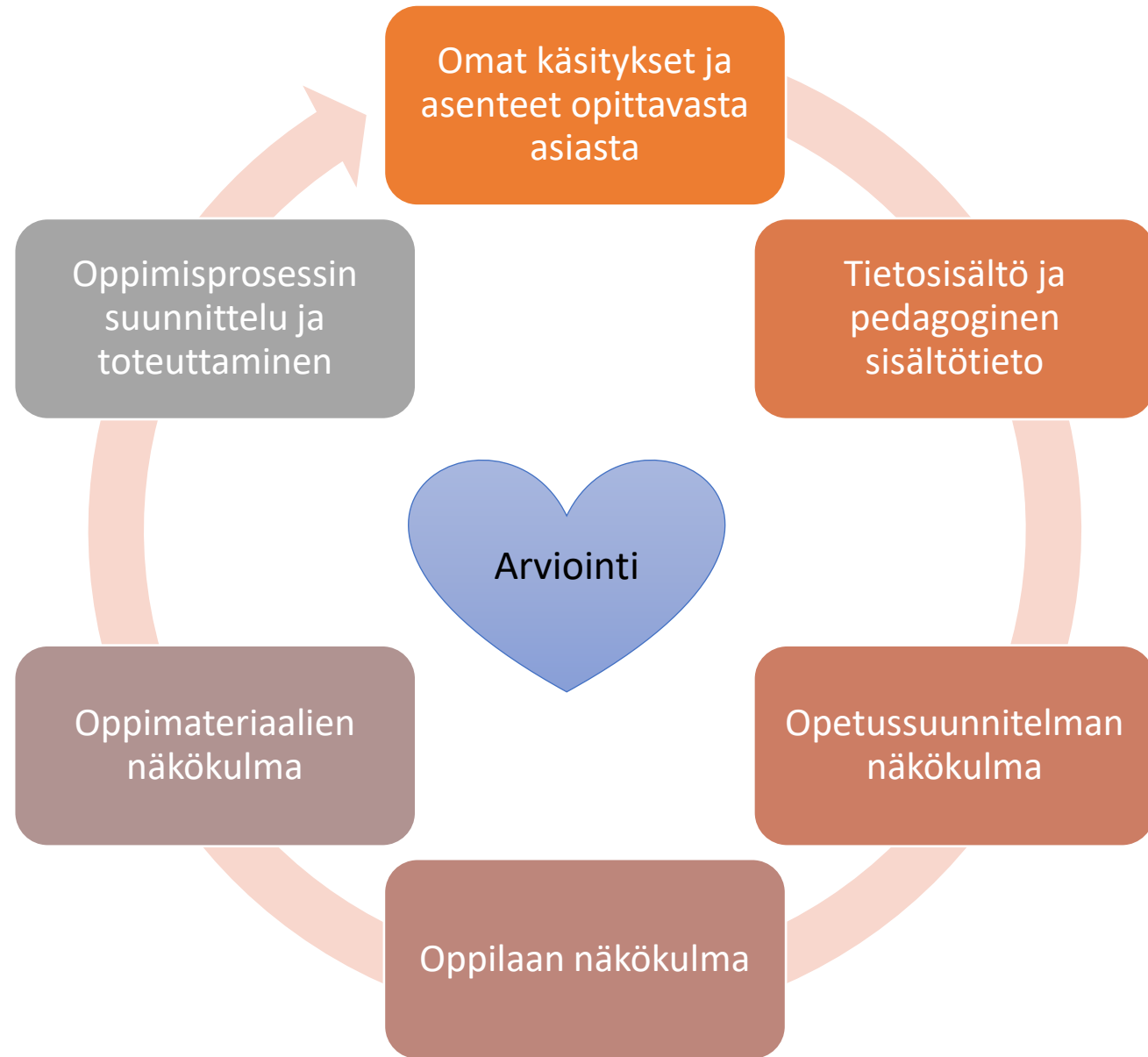
- on opetukseen liittyvän sisältötiedon ja pedagogisen tiedon yhdistämistä siten, että esimerkiksi oppiaineeseen liittyvää tietoa sovelletaan pedagogisiin tarkoituksiin.
- Pedagoginen sisältötieto on siis opetettavaan muotoon muokattua sisältötietoa.

Tavoitteiden, toiminnan ja arvioinnin ”kolmiyhteys”

Diagnostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi oppimiskokonaisuudessa

Opetuksen (oppimisen ohjaamisen) suunnittelu on monivaiheinen ja moniulotteinen prosessi

Arviointi oppimisprosessin aikana

DIAGNOSTINEN ARVIOINTI

- Lähtötason kartoitusta opetuksen suuntaamiseksi
- Tentit, testit, kokeet, itsearviointi, havainnointi

OPPIMISJAKSON ALUKSI
Kartoitetaan mitä oppija jo osaa ja millaisia oppimistavoitteita asetetaan

FORMATIIVINEN ARVIOINTI

- Pääosa arvioinnista – osana päivittäistä opetusta ja työskentelyä
- Opettaja havainnoi oppimisprosessia ja on vuorovaikutuksessa oppijoiden kanssa
- Keskeistä itse- ja vertaisarviointi
- Yhdessä pohtien annetaan ja saadaan oppimista edistävää ja motivoivaa palautetta.

OPPIMISPROSESSIN AIKANA
Palautteen tehtävänä auttaa oppijaa ymmärtämään

- 1) Mitä heidän on tarkoitus oppia
- 2) Mitä he ovat jo oppineet
- 3) Miten he voivat edistää omaa oppimistaan ja parantaa suoriutumistaan

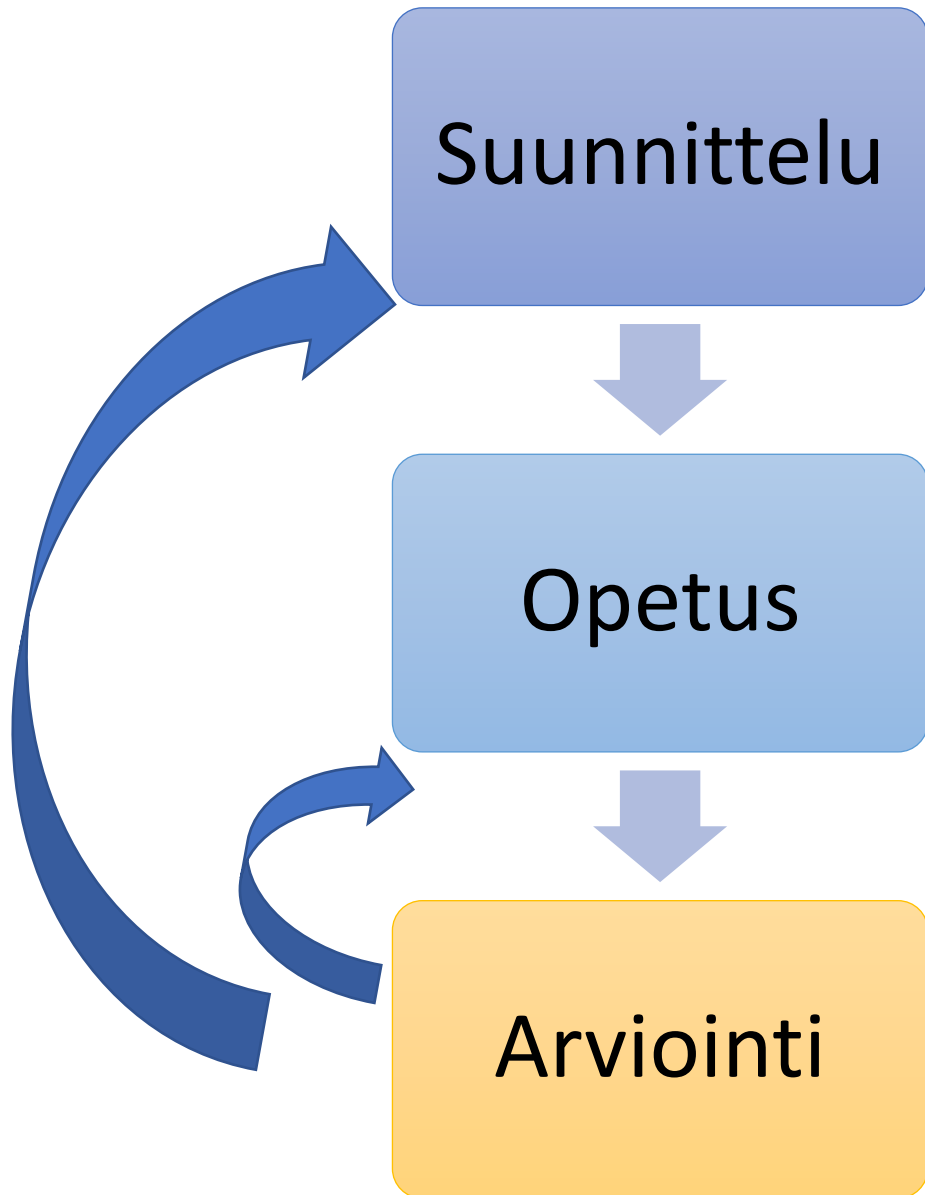
Keskeistä metataitojen kehittäminen!

SUMMATII-VINEN ARVIOINTI

- Oppimisprosessin jälkeen
- Kommunikoidaan todistuksissa tai arviointitiedotteissa (tentit, kokeet määrälliset mittarit)
- Sanallista tai numeerista tai niiden yhdistelmä

OPPIMISJAKSON PÄÄTTEEKSI
Kartoitetaan, miten oppija on saavuttanut tavoitteet oppiaineissa tai opintokokonaisuuksissa

Oppimisprosessin suunnittelussa selvitetään:

- **Omat käsityksenne** opetettavasta asiasta ja asenteenne sitä kohtaan
- **Tietosisältöä** opetettavasta asiasta (sisältötieto ja yleinen pedagoginen tieto)
- **Opetussuunnitelmallista tietoa** opetettavasta asiasta
- Opetettavasta asian **merkityksellisyys oppilaille**
- Opetettava asia **oppimateriaaleissa**

- **Opetuskokonaisuuden suunnittelu ja toteutus**
 - tämä näkyy jakso- ja tuntisuunnitelmissa

- **Arvioinnin suunnittelu ja toteutus**
 - tämä näkyy jakso- ja tuntisuunnitelmissa

Mitä on osaaminen?
Miten osaaminen kehittyy?
Miten osaamista arvioidaan?
Kuka arvioi?
Miten arviointitietoa käytetään?

Mitä meidän tulisi kasvattajina osata ja ymmärtää käsillä olevista ilmiöistä?

Laatkaa ilmiöistä mielestänne keskeisiä kysymyksiä toisille pohdittavaksi

Demokratiakasvatus

- Kuinka perustelet demokratian yksilölle/ yhteisölle, joka ei tunnista sen tarvetta?

Vaikuttaminen

- ?

Ekososiaalinen sivistys, kestävyyskasvatus

- ?

pohjustamaan
MOK-toteutustamme

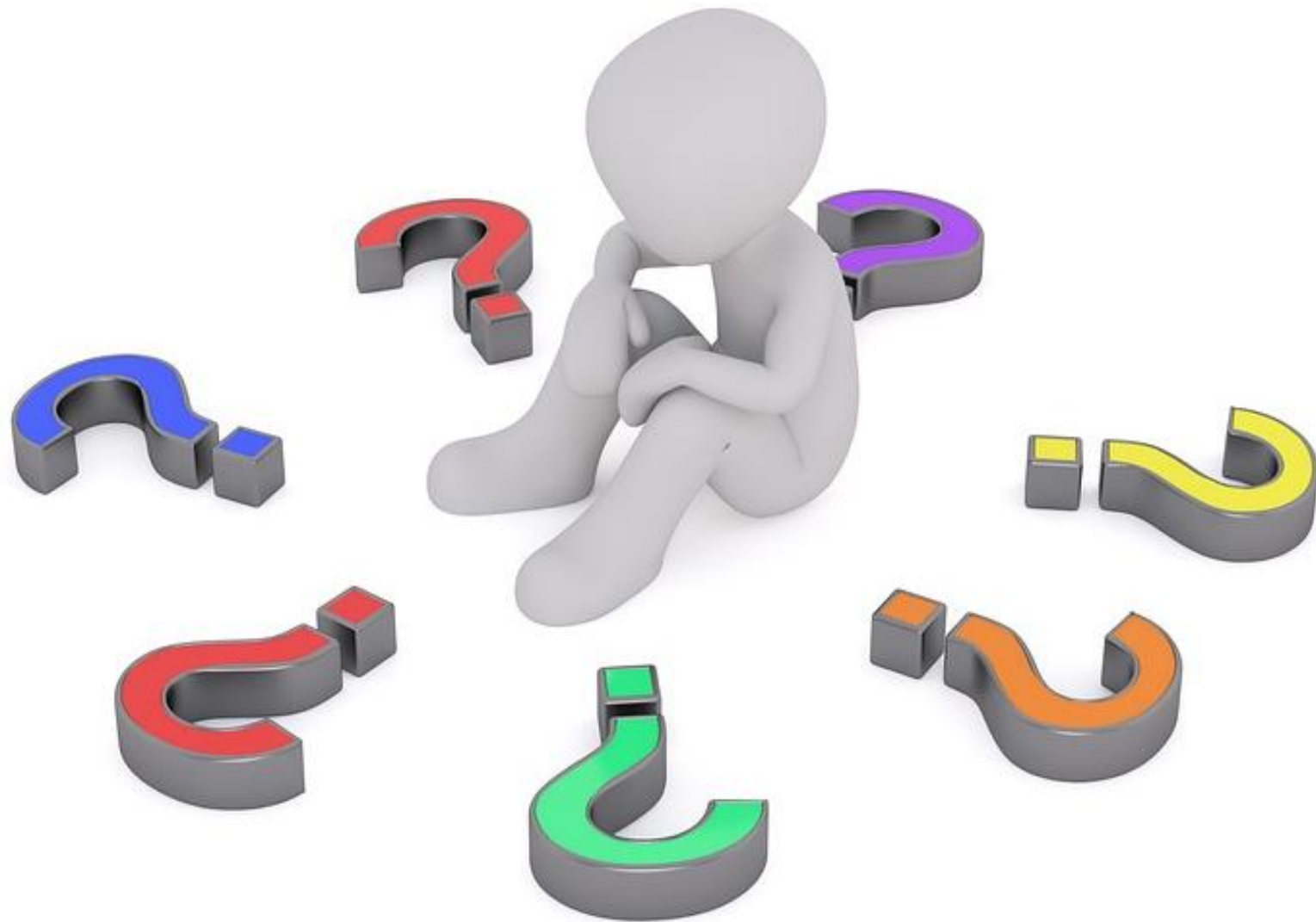
Koulukasvatuksella kohti demokraattista, ekososiaalisesti sivistynyttä elämäntapaa (Männistö,2022; Salonen, 2015)

- ”... ajatus demokraattisesta elämäntavasta tarkoittaa elämäntapaa, jossa jokaisella on ainutlaatuinen paikkansa osana yhteisöä. Se, miten kaikkien tasa-arvoa ja vapautta todellisuudessa toteutetaan, jää kulloisenkin yhteisön yhdessä päätettäväksi, sillä vapaus ja tasa-arvo asettuvat kitkaiseen suhteeseen toistensa kanssa tasa-arvon rajoittaessa vapautta. Dynaamisena eli muutokselle alttiina elämäntapana demokratia perustuu dialogille yhteisön jaetuista toimintatavoista (ks. lisää Biesta 2013; Freire 2016; Mouffe 2013; Vattimo 1998).”
- ”Demokratiakasvatuksen keskeinen tavoite on siten vaalia sellaisten ajattelu ja toimintatapojen syntyä ja kehittämistä, mikä mahdollistaa ihmisten harmonisen yhteiselon toisten, joskus huomattavan erilaisten ihmisten kanssa. Yhtä lailla demokratiakasvatuksen avulla on yritettävä karsia pois sellaiset ajattelun ja toiminnan tavat, jotka uhkaavat tai tuhoavat toisia tai yhteistä maailmaa, kuten luontoa. Maailma, jossa kaikkien on turvallista elää ja kukoistaa, ei synny kuitenkaan itsestään, vaan meidän täytyy yhdessä rakentaa se (Freire 2016).”

”Ekososiaalinen sivistys on kuvaus kestävästä kulttuurista, johon pyritään inhimillisen kasvun kautta. Ekososiaalisesti sivistynyt ihminen ymmärtää omien oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa riippuvan toisten ihmisten ja luonnon hyvinvoinnista eli hänen maailmasuhteensa on kokonaisvaltaisesti vastuullinen. Vastuullinen maailmasuhde rakentuu myötätunnosta, kohtuullisuudesta, kyvyistä tasavertaiseen vuorovaikutukseen sekä seuraamustietoisesta käyttäytymisestä.” ([lähde](#))

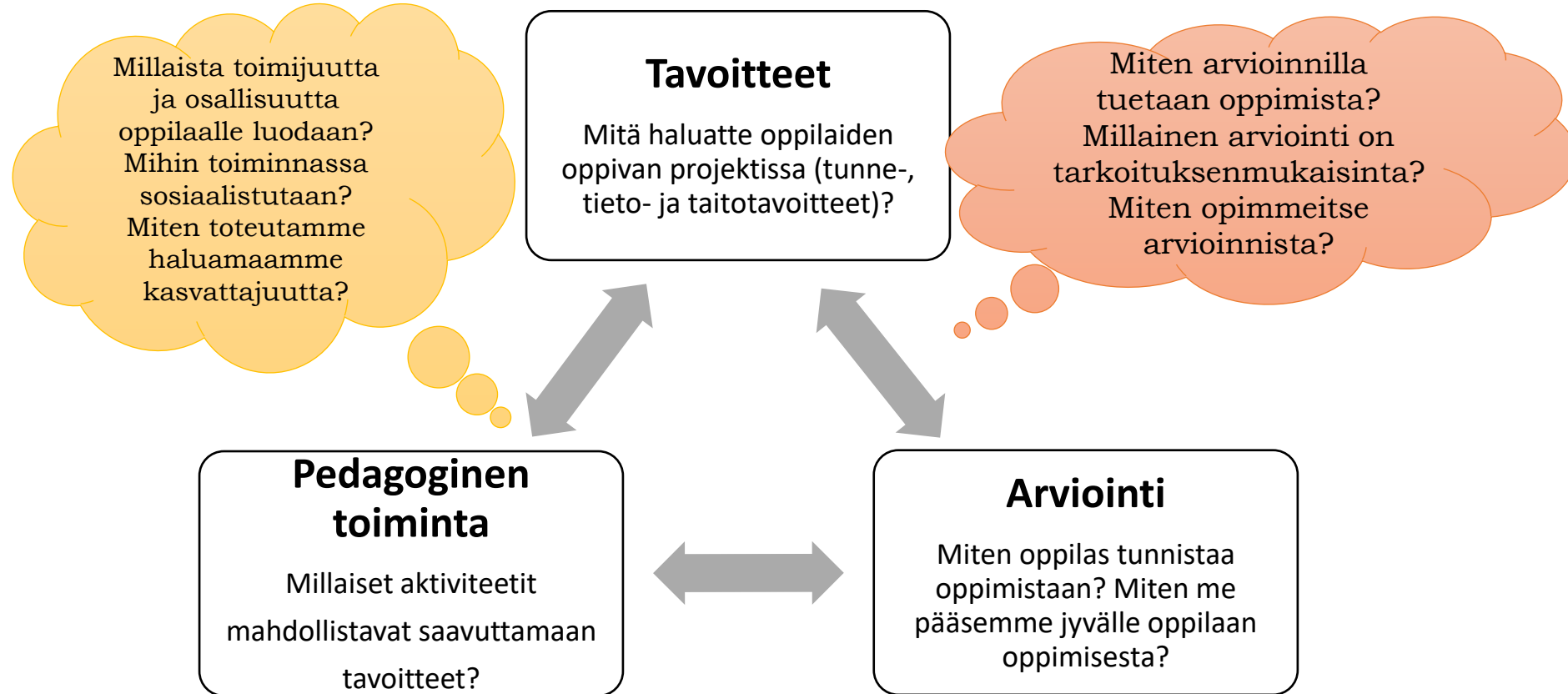
Koulun toiveita:

- yhteiskuntaoppia ja ympäristöoppia käsittelevä vaikuttamishanke, joka voisi nivoutua kestävää kehitykseen (ilmastonmuutos, ympäristöongelmat, luonnonvarojen kestävä käyttö). Tähänhän saa halutessaan yhdistettyä myös sosiaalista kestävyyttä. Yh:n opsissa on seuraava teema, joka voisi kokonaisuudessaan sisältyä tähän projektiin:
 - 1. Toteutetaan vaikuttamishanke lähiympäristössä (T1, T2, T7, S1, S3, L7)**
 - Kohde valitaan oppilaiden havaintojen, huolien ja kiinnostusten perusteella.
 - *Kokonaisuuden käsittelyn myötä tutustutaan ainakin seuraaviin asioihin:
 - Demokratia
 - Lobbaus
 - Verkkovaikuttaminen"

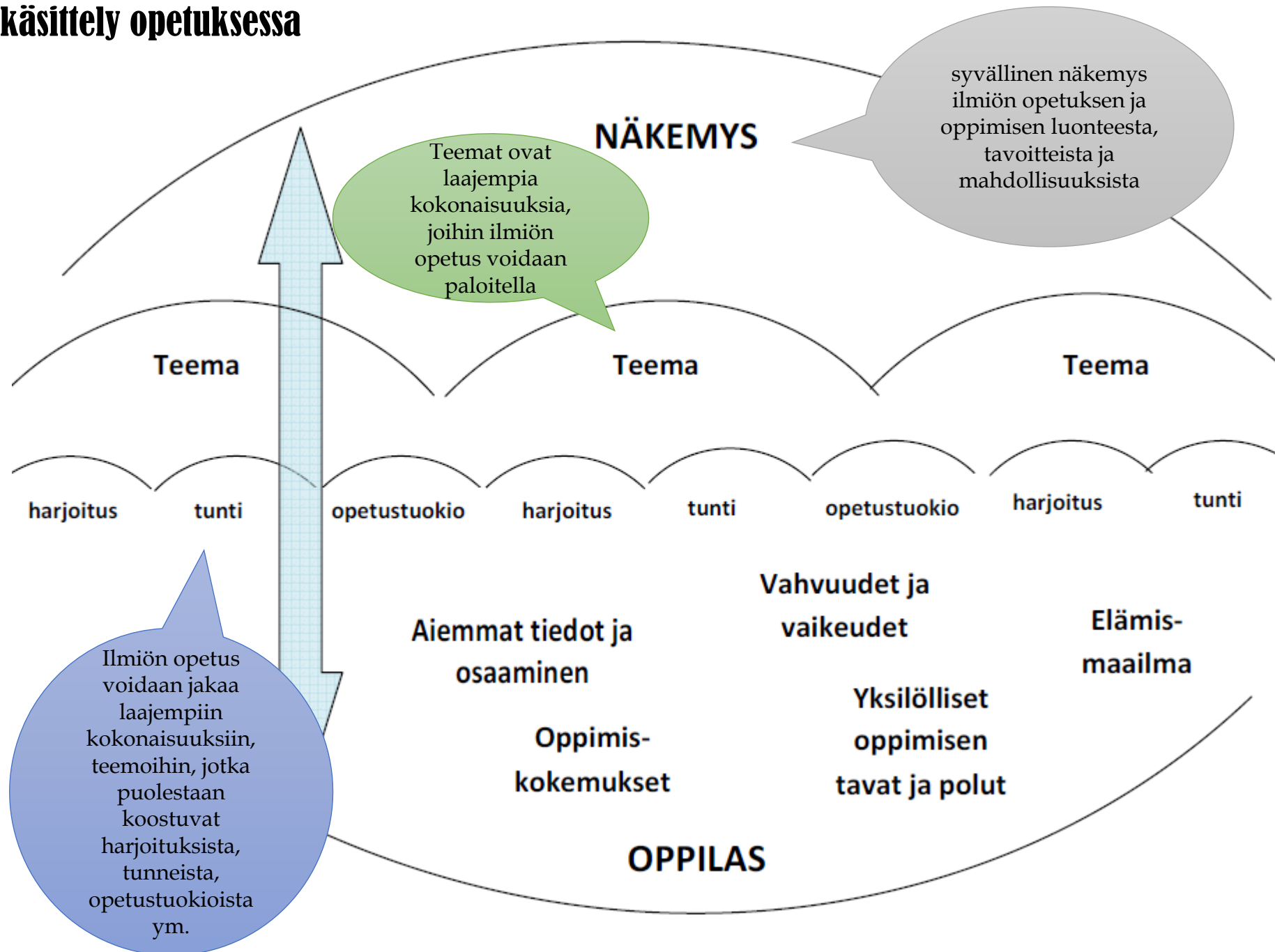
**Mitä sinä ja tiiminne haluatte
kasvattajina ja opeopiskelijoina
tältä projektilta?**

Tavoitteet, pedagoginen toiminta ja arviointi tässä projektissa:

Diagnostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi oppimisprosessissa

Ilmiön käsittely opetuksessa

Esimerkki: Kouluvaltaus ja vanhempainilta ekososiaalista sivistystä käsitellen

Tietotavoite:

- Oppilas ymmärtää, millaista on arvokas elämä. Hän ymmärtää oman toimintansa vaikutukset muihin ihmisiin, luontoon ja yhteiskuntaan niin lähellä kuin kaukanakin.
- Oppilas ymmärtää ympäristöä ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin käsitteiden avulla

Taitotavoite:

- Oppilas osaa tulkita, tuottaa ja arvioida erilaisia tekstejä.
- Oppilas osaa vaikuttaa käytännön teoilla omaan ja yhteiseen kestävään tulevaisuuteen.
- Oppilas osaa asettua toisen asemaan ja tarkastella asioita eri näkökulmista.

Tunnetavoite:

- Tavoitteena, että oppilas osaa etsiä merkityksellisiä tapoja ja keinoja jäsentää tekemistään suhteessa opetettavaan ilmiöön, esimerkiksi oman elämismaailman, tunteiden ja asenteidensa kautta.
- Oppilas tunnistaa omia tunteitaan ilmiötä ja työskentelyä kohtaan, ja osaa pohtia syitä niiden takana.

Metakognitio:

- Oppilas oppii arvioimaan omaa oppimistaan, ajatteluaan ja toimintaansa aktiivisesti ja kriittisesti.
- Oppilas oppii asettamaan tavoitteita, suunnittelemaan työtään ja arvioimaan edistymistään.
- Oppilas oppii ajattelemaan ja pohtimaan omakohtaisesti eettisiä kysymyksiä. Oppilas ymmärtää oman merkityksensä aktiivisena toimijana monikulttuurisessa yhteiskunnassa sekä oivaltaa toimintansa taustalla esiintyviä tekijöitä ja motiiveja.

”Karkeat” tavoitteet oppilaalle:

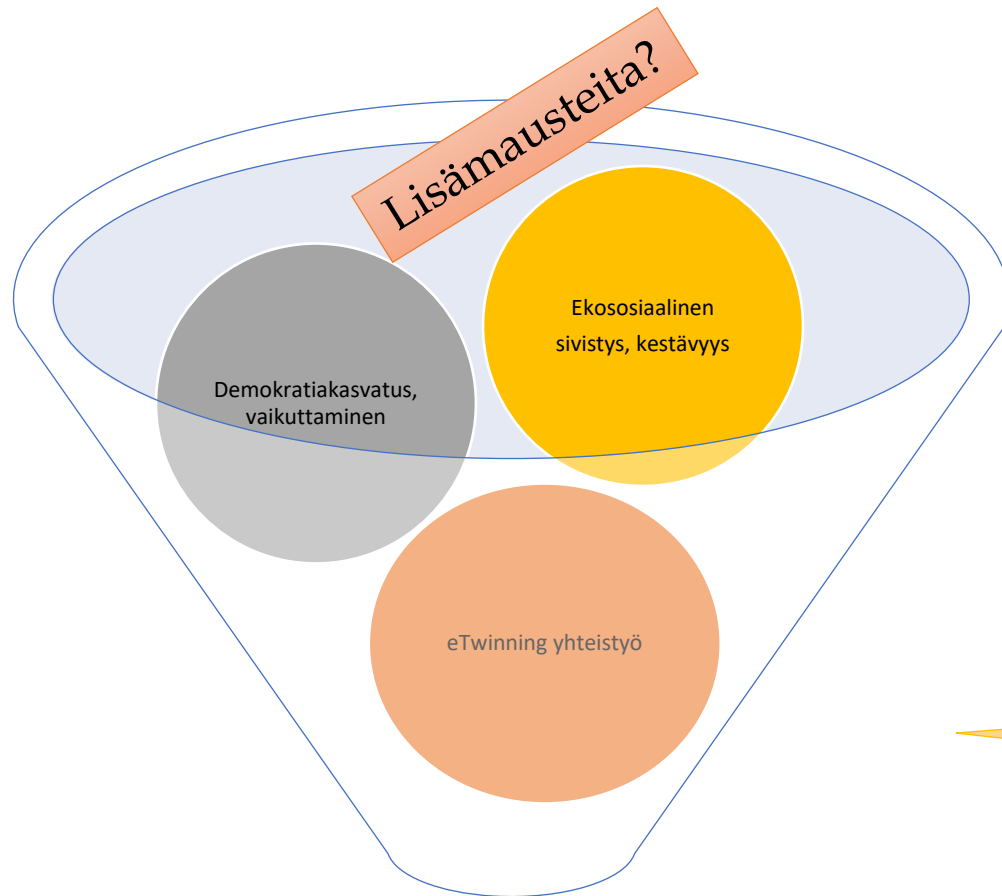
- Ymmärrän, mitä termi *ekososiaalinen sivistys* tarkoittaa.
- Parannan omalla toiminnallani ryhmähenkeä.
- Tutustun omiin arvoihini ja ymmärrän niitä.
- Ymmärrän oman ja yhteisen edun ajattelun erot.
- Osaan pohtia omien tekojeni ja valintojeni seurauksia.

Pedagoginen toiminta:

Peli, jossa oppilaat ovat kuvitteellisen maailman eri maiden kansalaisia, jotka tekevät *valintoja yhdessä* maansa hyvinvointiin, talouteen ja luonnonvaroihin liittyen. Valintoja tehdessään oppilaat pääsevät punnitsemaan arvojaan ja asenteitaan.

Arviointi
prosessin ohjaus
reflektiotehtävät

oppilaiden suunnittelema
toiminnallinen vanhempainilta

Ilmiölähtöinen monialainen oppimiskokonaisuus

Kouluilla/luokkien kanssa toteutetaan vähintään kahdeksan oppituntia viikoilla 10 - 12.

Keljonkankaan yhtenäiskoulun kuudesluokkalaisten projekti

Monosta laaditaan verkkomateriaali

Verkkomateriaalin laatiminen

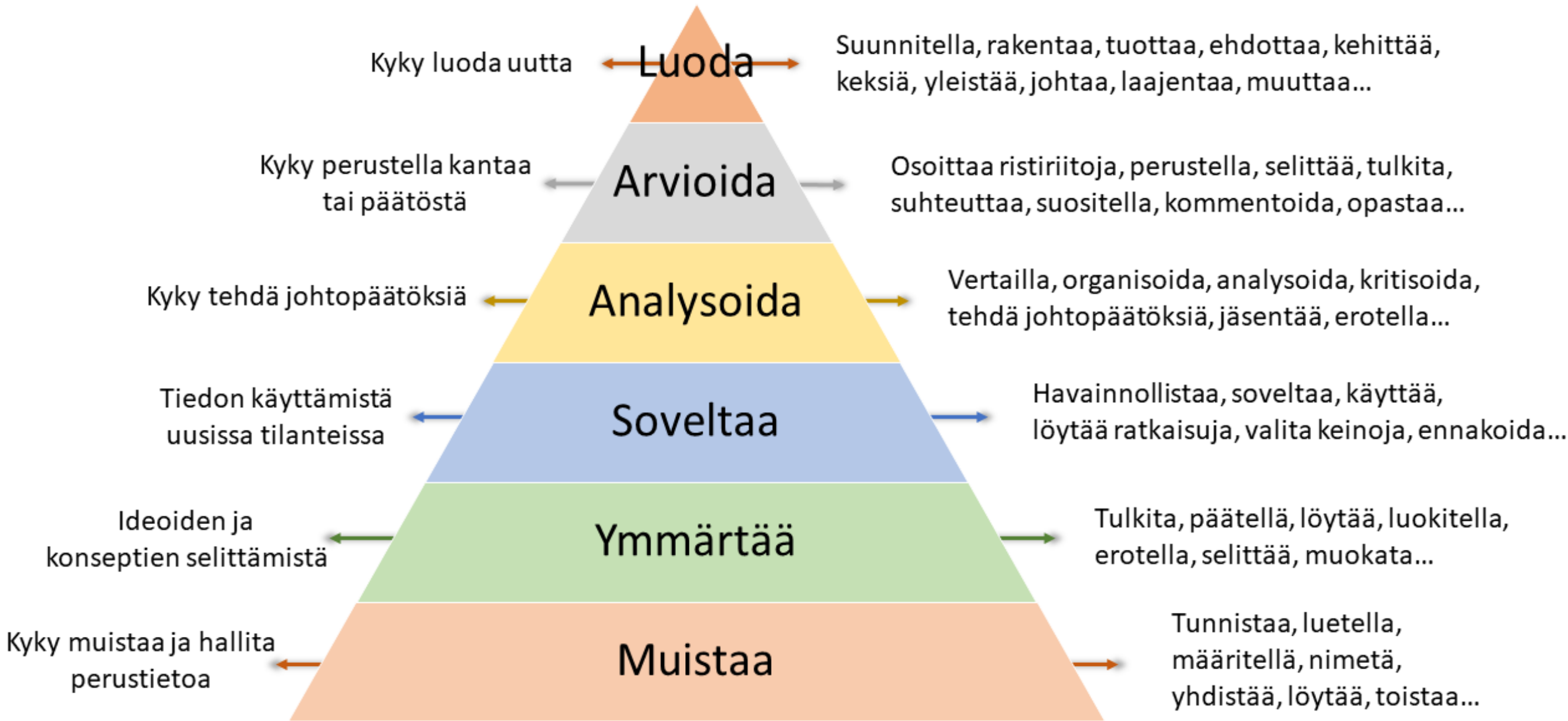
- Suunnittelun monotyöskentelyn tiimoilta tehdään viimeistelty verkkomateriaali, eli jokainen tiimi työstää Peda.netiin opettajan materiaalin monojen toteuttamiseen. Huom. materiaalissa pyritään avaamaan monon toteutus, ei kertomaan mitä on tehty kouluilla.

Verkkomateriaalissa avataan seuraavia näkökulmia:
"Johdanto":

- Mikä on mono-opetuksenne ydin/"pointti", näkemyksenne oppimiskokonaisuudessa? Mitä työskentelyssänne tulee oppia?
- Miten monossa käsitellään kestävää kasvatusta ja oppimaan oppimista (mitä niistä tulee tietää ohjatakseen monoa)?
- Mitä laaja-alaista osaamista sen on tarkoitus kehittää (se, mihin ryhmänä päädytte tulkitsemalla opetussuunnitelmaa, ei opetussuunnitelman tekstiä tähän siirrettynä).
- Mihin oppiaineisiin ja/tai oppisisältöihin oppimiskokonaisuuden voi liittää?
- Millaista muuta osaamista opetuksenne tulisi tuottaa oppilaalle?
- Miten oppimiskokonaisuus konkreettisesti toteutetaan valitulla luokka-asteella/opetusryhmällä tms. (ks kolmiyhteys)
 - Mitkä ovat oppimiskokonaisuuden kokonaistavoitteet (mitä tulisi oppia ja osata)? Entä mitkä ovat yksittäisten teemojen, tuokioiden, tehtävien tms. tavoitteet?
 - Millaisella pedagogisella toiminnalla tavoitteisiin käydään käsiksi (konkreettinen toiminnan kuvaus tehtäväohjeineen)
 - Miten tavoitteiden saavuttamista arvioidaan? Kuinka tavoitteet kielennetään oppilaalle?

Verkkomateriaalin laadinnassa huomioitavia näkökulmia:

- **Tavoitteiden esittely ja avaaminen:**
 - materiaalissa tavoitteet ovat sidoksissa toimintaan ja käyvät selkeästi ilmi
 - materiaalissa osoitetaan mitä tehdään ja miksi
 - tavoitteet esitellään perustellusti kasvattajalle ja linkitetään opetussuunnitelmaan
 - tavoitteet esitellään oppilaalle ja oppilaan kielellä
- **Opitun arviointi:**
 - avataan opettajalle, kuinka materiaali tukee oppilaan osaamisen kehittymistä ja auttaa arvioimaan sitä (huom. diagnostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi)
 - avataan arviointi oppilaalle ja oppilaan kielellä
- **Sovellettavuus:**
 - materiaali jättää tilaa materiaalin käyttäjän luovuudelle ja antaa esimerkkejä omille sovelluksille
 - materiaali on otettavissa käyttöön eri kouluilla ja luokka-asteilla
 - materiaalia voi soveltaa eri ilmiöiden työstämisessä ja/tai monipuolisesti laaja-alaisen osaamisen kehittämisessä
- **Monipuolisuus:**
 - materiaalissa hyödynnetään erilaisin tavoin verkkomateriaalin mahdollisuuksia
- **Taustoitus:**
 - osoitetaan perehtyneisyys erilaisiin lähdemateriaaleihin, niitä on käytetty tarkoituksenmukaisesti ja käytetyt lähteet ovat näkyvillä
 - materiaali antaa avaimet ja/tai ohjaa ilmiön käsittelyn pariin kokemattomamminkin opettajan
 - monon "pointti" on havaittavissa ja sisäistettävissä
- **Käytettävyys:**
 - materiaali ja sen kieli on selkeää, havainnollista, ymmärrettävää ja yksitulkintaista
 - materiaalia on helppo käyttääsek open että oppilaan näkökulmista
 - kohderyhmä ja eriyttäminen on huomioitu

Bloomin taksonomia Krathwohl (2002) uudistettua versiota mukailleen.